

Motion till riksdagen 2009/10:Fi221

av **Ulla Andersson m.fl. (v)**

De lokala sparbankerna

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa egenkapitalbevis i den svenska sparbankslagen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag till finansiering av startkapital för bildande av nya sparbanker.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast ska göra en översyn av banklagstiftningen.

Motivering

Vänsterpartiet anser att det är viktigt att öka bankkonkurrensen på bankmarknaden så att vi får till stånd en fungerande kreditgivning för den regionala utvecklingen och breddar valmöjligheterna. Den globala finansiella krisen innebär, såväl nationellt som internationellt, att det behövs åtgärder som skärpt reglering, tillsyn, minskad spekulation och begränsning av hur stora banker tillåts bli. Utöver det behövs dock också en skarpare konkurrens mellan bankerna, med fler alternativ till de stora affärsbankerna.

De lokala sparbankerna utgör en viktig resurs för den regionala utvecklingen. Deras förankring i lokalsamhället gör att sparbankerna har goda kunskaper om det samhälle, de företag och de människor som finns och verkar där. Flertalet banker är lokaliserade utanför de större tätorterna. Bland annat beviljas lån till små företag och privatpersoner som annars kanske inte skulle ha godkänts. Eftersom sparbankerna i grunden går ut på att verka lokalt har de en unik kundkännedom, genom en nära relation till de lokala företagarna. Det är en oerhört viktig och basal kunskap för en bank som arbetar utifrån lokalsamhällets bästa.

Fel! Okänt namn på

Att de inte har möjlighet att dela ut vinster till aktieägare, utan i stället måste fondera vinsterna och avkastningen, ger bankkunderna en överlägsen trygghet. Delar av överskottet får sedan enbart användas till samhällsnyttiga ändamål som utvecklar regionen och lokalsamhället i långsiktigt hållbar riktning. Detta gör sparbankerna än mer intressanta. De lokala sparbankerna har en affärsomslutning på ca 500 miljarder kronor, ett samlat resultat på nästan 3 miljarder och soliditetstal på i snitt 20 procent. Det finns all anledning att tro att fler lokala sparbanker kommer att utveckla samhället, bl.a. genom en klok långivning till lokala och regionala företag som leder till arbetstillfällen och därmed framtidstro för orten och regionen. I dag finns sparbanker enbart i ca 140 kommuner, inklusive ett antal filialer. Vänsterpartiet vill att redan befintliga sparbanker ska kunna utvecklas men vi vill också verka för att nya sparbanker ska kunna etableras.

Vänsterpartiet har tagit del av och följt utvecklingen av sparbanksrörelsen i Norge. Sparbankerna i Norge verkar som regionalt viktiga aktörer. Att de sparbankerna är slagkraftiga har att göra med att Norge, till skillnad mot Sverige, tillåter egenkapitalbevis (förr kallat grundfondsbevis). Egenkapital är ett instrument som har likhet med aktier. Huvudprincipen är att egenkapitalbevisens kapitalandel läggs under samma regelverk som institutionens övriga kapital så att utdelningar, gåvor till allmännyttiga ändamål samt avsättningar till sparbankens fond styrs av ett och samma regelverk. Skillnaden mot aktier ligger främst i äganderätten till bankens förmögenhet samt inflytande i bankens organ. Vänsterpartiet kan konstatera att detta leder till att s.k. aktieägare inte kan bli en majoritet i banken och att banken då inte heller kan säljas. Man kan också säga att det kan vara ett skydd mot aktiebolagslagens avvisidor. Vänsterpartiet anser att Sverige ska införa egenkapitalbevis på liknande sätt som i Norge i den svenska sparbankslagen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Det tar lång tid att bygga en bank och att grunda det kapital en stabil bank behöver. Om det inte handlar om en vinstdrivande verksamhet torde det vara lättare, därför kan det behövas möjligheter till statliga kreditgarantier eller uppstartslån i syfte att öka nyetableringen av nya sparbanker. Då skulle samtidigt sparbankernas roll och filosofi behöva preciseras. I det läget förutsätts att de inte ger sig in i större och riskabla investeringar och att de inte ägnar sig åt aktieäggande i vare sig banker eller andra riskbaserade kommersiella verksamheter. På så sätt skulle vi kunna bidra till att de nya sparbankerna ges goda förutsättningar att växa sig starka. I jämförelse med de krisinsatser de stora affärsbankerna tagit del av borde kreditgarantier eller uppstartslån både vara billigare och mer riskfria. Vänsterpartiet menar att regeringen bör återkomma med förslag till finansiering av startkapital för bildande av nya sparbanker. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vänsterpartiet vill öka tryggheten, konkurrensneutraliteten och öka kundens valmöjlighet på bankmarknaden. De små sparbankerna lyder under samma lagstiftning som de stora affärsbankerna, därför bör banklagstiftning m.m. ses över. Den kan vara ett hinder för den utveckling av sparbanksrörelsen vi vill se. Lagstiftningen kan bland annat behöva modifieras för att undvika att konkurrensen snedvrids. Vi föreslår därför att regeringen snarast bör

Fel! Okänt namn på

göra en översyn av banklagstiftningen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 28 september 2009

Ulla Andersson (v)

Marie Engström (v)

Hans Linde (v)

Jacob Johnson (v)

Lena Olsson (v)